

Tedenske novice.

Radi praznikov je izšla današnja številka „Gospodarja“ samo na 4 straneh. Prihodnjije prinesemo zopet 8 strani in zaostalo gradivo.

V Slivnici pri Mariboru je umrl dne 31. marca t. l. posestnik g. Jožef Ledinek v starosti 73 let. Bil je odločno katoliško narodnega mišljenja in je stal v volilnih borbah neomajno v naših vrstah. Se na smrtni postelji je ponovno izrazil željo, da zmaga pri prihodnjih volitvah naša Kmetiska zveza. Nad 30 let je zavzemal mesto občinskega odbornika, ozir. svetovalca, istotako je bil ud kraja. Solskega sveta. Na Veliko soboto je njegov pogreb dovolj jasno pričal o splošni priljubljenosti pokojnika. Ugledno Ledinekovo obitelj je v kratkih presledkih zadelo mnogo izgub: Sina Franceta pogrešajo od leta 1915 iz ruskega borišča, Konrada je laška granata potrgala v letu 1917 noge, da je radi zadobljenih ran kmalu nato umrl v graški bolnici, meseca januarja t. l., torej tri mesece pred očetom se je preselila njih skrbna mamica v bolj so večnosti, hči Micoška pa se že nahaja okoli štiri mesece težko bolna v ljubljanski bolnici. Ostalim trem: hčerki in sinoma pa izražamo naše globoko sočujstvo ter iskreno sožalje! Blagemu pokojniku pa naj sveti večna luč!

Umrl je pri Sv. Barbari v Halozah posestnica Barbara Mlakar v Cirkulanah. Bila je dobra gospodinja, skrbna, blaga mati, prava, krščanska žena. Izredno številna udeležba pri pogrebu je kazala, kako je bila splošno spoštovana in priljubljena. Rajni želimo zaslužen pokoj, vsem pa, ki za njo žalujejo, tolažbo in naše sožalje!

Pogorelec na pomoč! Na Cvetno nedeljo zjutraj se zgorela vsa poslopja Marije Kranje in Mari. Brumen v Selcah, občina Sv. Urban pri Ptuj. Vsi sled pomankanja vode je bilo izključeno vsako rešilno delo. Zgorelo je vse, orodje, krma, živila, obleka in še celo nekaj svinj. Ubogim pogorelcem odprite blaga srca in priskočite jim z darovi na pomoč!

Razpis službe. Na državni vinarski in sadjarski šoli v Mariboru se razpisuje mesto opravnika s prejemki državnih poduradnikov, prostim stanovanjem, ter z deputatom 4 kub. metrov drv če je samec, 8 kub. metrov če je oženjen, 6 (ozir. 16) litrov petroleja, pravico do 100 (150) litrov vina po polovični dnevni ceni, ter drugih pridelkov za lastno porabo po dnevnih cenah s 25% popusta. Prosilec mora biti absolvent kake kmetijske šole, ter imeti zadostno praktičnih izkušenj, da more opravljati službo kot praktični navoditelj za delo v poljedelstvu in živinorej. Pravilno opremljene prošnje je vložiti do 15. aprila t. l. pri podpisaniemu ravnateljstvu. — Ravnateljstvo vinarske in sadjarske šole v Mariboru.

Tobačna trafika v trgu Velenje St. 61 je do 22. aprila 1920 potom javnega natečaja razpisana. Enoletni kosmati dobiček je znašal 1407 K 78 vin. Položiti se mora, predno se ponudba izroči 140 K jamščine.

Otvoritev obrti. Na Pobrežju pri Mariboru je otvoril zaveden Slovenec g. Alojzij Rečnik, obrt za izpeljavo električnega toka za luč in moč in sicer v luži Cesta na Brezje št. 22. Opozorjamo na današnji inšerat v tem listu!

Bivši vojak nekdanje 5. čete 45. (mariborskega) pešpolka, ki so svoječasno pri naredniku Romanu Bende naročili knjige Družbe Sv. Mohorja a so odpuščeni domov, dobe iste lahko pri naredniku Romanu Bende, sedaj v Štabu 45. pešad. puka v Mariboru (Dravska vojašnica) ali pa naj sporoče imenovanemu svoj naslov. Kdor bi slučajno naročenih knjig ne hotel, dobi vplačano malenkostno naročnino (4 K) nazaj. Naročnikov je okoli 90.

Zvonovi in orglje. Liberalci in socialisti obrekujajo Slovensko ljudsko stranko in našo duhovščino, da je ona kriva, da so nam odvzeli zvonove. Pa ravno Slovenska ljudska stranka je v državnem zboru nastopila proti zaplambi zvonov in orgelj. Poslanec Hladnik je v seji avstrijskega državnega zbora dne 17. oktobra 1917 vložil ostro interpelacijo na ministra za deželno brambo radi zaplambe zvonov in piščalk pri cerkvenih orgljah. Poslanec je v interpelaciji poudarjal, da se rekvirira kovine, posebno zvonove in strehe samo pri katoliških cerkvah in zavodih, dočim je n. pr. na Dunaju še na stotine hiš, ki so pokrite z bakrom, a tega ne vzamejo. Tudi cena za zvonovino in bakrene strehe je daleč prenizka. Vlada plača za zvonove samo 4 K za 1 kg. Zahtevamo, da vlada razmeram primerno odškodnino za odvzete zvonove doplača. In zakaj vlada, oziroma vojaška uprava, izroča rekvirirane zvonove židovom v „oskrbo.“ — Naši poslanci so torej storili proti zaplambi, kar so mogli! In hudobja je, če se zdaj natveza naši stranki ali celo duhovščini, da je ona kriva rekvizicij zvonov in orgelj. Kdo pa je leta 1914 največ trpel pod nemško-avstrijskim bajonetom?

Jože Drofenik, samostojnej iz St. Jurja, bo sel kašo pihat. Dne 8. svečana t. l. je svojim tovarišem v Dobju pri Planini tako jedrnat razlagal namen Samostojne kmetijske stranke, da je zraven sramoti in obrekoval tamošnjega župnika Ivana Zagar. Očital mu je tudi, da vliva v šoli otrokom v srce strup, ker jih uči, da je Samostojna, protiverska. Sodišče v Kozjem je 30. sušca t. l. Drofenika obsodilo radi prestopka; žaljenja časti na 5 dni zapora ali 300 K globe in pokritje sodnijskih stroškov. Drofeniku bodemo v kratkem pristigli peruti samostojnosti, saj domažini-mu že dolgo več ne zaupamo; upamo, da ga spoznajo kmalu tudi po drugih župnijah.

Shod invalidov, vdov in sirot se vrši v nedeljo 11. t. m. ob 9. uri predpoldan v dvorani Narodnega doma v Ptuj.

Razne novice.

Kolik kron se je markiralo? Skupna svota prijavljenih kron za markiranje znaša 4.610.436.419, torej blizu 5 milijard. Od teh odpade na Hrvaško in Slavonijo nad 36%, na Banat, Bačko in Baranjo 27 odst., na Slovenijo 16%, na Bosno in Hercegovino 10 odst., na Srbijo in Crnogoro 7%, na Dalmacijo 4%.

Davek na konje. Dunajski magistrat je sklenil obdačiti vse osebe, ki so lastniki konj. Od vsakega konja bo znašel letni davek 5000 kron.

Koliko stane vožnja v Ameriko? Kakor že vse drugo, se je tudi vožnja po morju silno podražila — tako n. pr. stane vožnja iz Trsta v Severno Ameriko v I. razredu 66.000 K, v II. razredu 30.000 in v III. razredu 16.000 K. Vožnja v Južno Ameriko je pa od 10 do 15% cenejša, čeprav je mnogo daljša.

Cene v Nemčiji in pri nas. V okolici Brestave v Nemčiji, ki je navezana na izvoz iz inozemstva so cene sledeče: kg govedine 1.20 K, kg svinjetine 16 K, kg masla 20.80 K, kg masla 23.20 K, kg bele moke 4.80 K, kg riža 8 K, jajce komad 1.20 K, perutnina (živa) kg 16 K, liter petroleja 2.88 K, par moških čevljev 100—160 K, kg sladkorja 2.80 K, kg kave 25.00 kron. Kako pa je pri nas v Jugoslaviji, kjer bi moralo biti vse ceneje nego v Nemčiji!

Zenski bataljon ruske rdeče garde. Pred nedavnim so osnovali dva nova bataljona z 2500 ženskami, ki so prepričane komunistke in se rekrutirajo iz najbolj pokvarjenih slojev. Poveljujejo jim kitajski komunisti. Odlikuje jih krvoločnost. Kakor poročajo boljševiski listi, jih postavljajo pred vsem za fronto, da rdečim gardistom zabranjujejo beg.

V 48 urah skadil 200 smodk. V Parizu so razpisali stavo tistemu, kdor skadi v dveh dnevih 200 smodk. Te čudne tekme se je udeležil tudi nek Chataignon, po poklicu šofer. V prvih 24 urah je skadil 66 smodk. Po dvehurnem odmoru je pa pušil tako nemurno, da je ob 9. uri drugega dne skadil zadnje smodko ter s tem dobil stavo 1000 frankov. Kako je neki vplivala ta tekma na njegovo zdravje, se še ni poročalo.

O krožna seja mariborskega orlovskega okrožja bo dne 11. t. m. (na belo nedeljo), dopoldne ob 11. uri v dvorani katoliškega pomošniškega društva (Lekarniška ulica 6). Vsak odsek naj pošlje po dva zastopnika, ki naj prineseta seboj tudi kratko poročilo o stanju svojega odseka. Na zborovanju bo tudi okrožni poročevalec od zveze. K seji vabimo tudi vse tiste v mestu in okolici, ki se za Orlo zanimajo in žele glede ustanovitve ali vodstva organizacije kakaj pojasniti. — Odbor.

Dopisi.

St. Peter niže Maribora. Neki Verlič, p. d. Salarar, se je prelevil v zagrizenega rdečkarja in se dela velikega prijatelja viničarjev. Možu pa se je tako „slabo“ godilo kot viničarju, da je prišel do lastnega posestva v Trčovi. Tam ima svojega viničarja. Kako pa ga on plačuje? Dnevno mu plača 1 K (beri in piši: eno krono), redi si eno kravico, obdelovati pa mora 1½ orala gorice in sploh opravlja vsa dela na „krasno urejenem“ posestvu. Kurjavo si mora ta viničar iskati ob Dravi, če narasla voda prinese kaj s Pohorja. Po dnevu pa ima Verličev viničar prosto luč. Ker je g. Verlič tako vnet za viničarsko reformo po socialdemokratskem kopitu in celo grozi s štrajkom, če se ne ugoti njegovim zahtevam, smo radovedni, kedaj bo on plačal svojemu viničarju tako kot on pridiguje. Torej: G. Verlič! Plačajte vsaki glavi Vaše viničarske družine vsak dan 20 K, dajte mu v jeseni od šest polovnjakov vina dva polovnjaka in še vse drugo, potem pa — kako dolgo boste zabilježeni v zemljiški knjigi kot posestnik!

Sv. Jurij na Pesnici. Cesar je bilo pri nas že davno krvavo treba, zdaj imamo: dne 25. marca se je ustanovilo izobraževalno društvo. Bila je lepa prireditelj v novi šoli: nastopil je mešani zbor, ki je vse presenetil s celo vrsto ljubkih pesmi; po govoru o izobraževalnem delu in po razlagi društvenih pravil se je izvolil odbor, nato pa smo prvokrat pri nas videli gledališko predstavo, Stritarjev prizor „Mašeevanje.“ Novo društvo čaka veliko dela tu ob meji — zato najboljše uspehe!

Poljčane. Shod Samostojne dne 21. marca je bil prava babilonska zmešnjava. Skical ga je oni gorečnik Samostojne Novak iz Slov. Bistrice, udeležili so se ga večinoma pristaši socialdemokratske stranke, nekaj tudi od naše Slovenske Kmetiske zveze, seveda iz radovednosti. Shod je bil napovedan ob dveh popoldne, toda ko je agitator Samostojne opazoval ljudi, katerih je bilo precej, pa ni imel korajže začeti, kajti lahko je spoznal, da pač ni njegovih učenecv med njimi. Naposled ga iz stiske reši nekaj Sentjernečanov, znancev njegovih. A kdor ima smo-

lo, pa je ima. Ko je izbiral predsednika, ni imel nobene sreče. Prvič je ponudil to čast nekemu socialdemokrati, ki pa je odklonil; drugič našemu pristašu od Kmetiske zveze, ta je ravnotako odklonil; potem zopet socialdemokrati, a zopet ni hotel. Ni pač vedel, kaj bi storil. Naposled so kakor nekdanj Simona iz Cirenne primorali znanega Pirca od St. Jerneja, ki je od začetka do konca samo molčal, čeravno ga je spremljevalec govornikov podučil, kako da naj otvori shod, pa ga ni ubogal. Ko je nato Novak vendar začel govoriti, je udrihal po vseh strankah, katere nočejo pripoznati edino zveličavne Samostojne, govoril je, da mora kmet biti na vseh vodilnih mestih: od vaškega župana pa do ministra. To je pa pri navzočih socialdemokrati izzvalo tak vihar, da mu je kar sapo vzelo: slišati je moral tako debele na račun kmetov, da si jih bo gotovo dobro zapomnil. Potem je začel zmerjati socialdemokrate, da so le oni krivi, da je svetovna vojna tako dolgo trpela: če ne bi bili vozili vojaštva in drugih potrebščin na fronto, bi bila vojna takoj končana. Pretel jim je, da če začnejo kmetje štrajk, da bodo delavci od glada „pocrkali.“ To je izzvalo tak hrup, da je bilo joj, ne vem, kaj bi bilo, če ne bi miril nek uradnik. Nato mu je nek socialdemokrat (Sprager) bral levite. Rekel je: Če bi samostojni res hoteli kmetu dobro, bi se ne cepili, ampak bi bili vsi v Kmetiski zvezi! To bi bilo kmetom le v korist in bi imeli tako moč, kakor prav nobena druga stranka. (Burno pritrdjevanje.) Nato se je ljudstvo razšlo. Novak je pa sedaj drugič gotovo spoznal, da so v Poljčanah za Samostojno prevročila.

Sv. Florjan pri Bočem. Tukajšnje bralno društvo je imelo na Jožetovo po večernicah ob 3. uri svoj letni občni zbor v cerkveni hiši, k kateremu se je odzvalo precejšnje število mož, mladeničev in deklet. Poročilo blagajnika, tajnika in knjižničarja je podal domači g. župnik, ter potem v domačih besedah orisal namen in sredstva izobraževalnih društev.

Smarneje pri Jelsah. Naši samostojni rogovileži so postali zadnje čase že precej tihi. Celo dr. Zabukošek je vrgel že baje samostojno puško v koruzo, češ: Ne bo nič! Zato jim pa hodita korajže delati: šentjurski „ubogi“ kmet Drofenik in sam samostojni general neki Kušar begvedok. Invalid Uzmah spet dan in noč piše ter studira za ministra, stari Sorš si razbija glavo, kako bo, ko bo moral za poslanca v Beograd, kraherlfabrikant Sket, „kmetje“ Cerovšek, dr. Zabukošek in drugi taki pa pri Habjanu že sestavljajo novo ministristvo iz samih takih „kmetov“, kakor so oni seveda. Smarski kmetje, le vkup, le vkup v boj za dr. Zabukoškovo staro pravdo! Če vi ne boste hoteli več, pa bodo pritrsnili Zibičani! Naše kmete širom Slovenije pa vprašamo: Ali so vodje Samostojne vsepovsod taki „kmetje“, ki še ne vedo, kje se motika prime in plug vpreže, kakor pri nas? Odgovorite, prosimo! Bo najbrž zanimivo!

Sv. Lenart nad Laškim. Ob priliki shoda Kmetiske zveze v St. Lenartu so poskusili tukajšnji samostojnejši zopet svojo srečo. Toda pogoreli so temeljito. Koj na prvi meklic so dobili primeren odgovor. Kisle obraze so delali, ko jim je g. govornik pokazal Samostojno v pravi luči. S svojim prepričevalnim govorom jim je pojasnil, v kako hudi zmoti da se nahajajo in kako globoko so prevarani. Ta dan je prvič poskusil svojo srečo v politiki Fajferjev Joško. Mišlil je, da bo s svojo štajercijansko pametjo nagnal govornika v kozji rog. Zgodilo se je pa ravno nasprotno. S svojimi neslanimi meklicami je večkrat pljunil v svojo lastno sklado. Imel je kot telesno stražo nekaj mlečnozobih privrženecv. Konečno sodbo nad temi ptički, pa je izvršilo naše hvalevredno ženstvo, katero jih je docelo osmešilo, da so sramotno odkurili. Kaj ne da, politično nezreli Joško, pri politiki se ne vidimo več? Upamo, da se kot mesar katerih, in terese si zagovarjal na shodu, zopet poprimeš klanja svinji, ovac, zajcev itd.

Sv. Peter pod Sv. gorami. Na cvetno nedeljo smo spremili na zadnjem potu Janeza Kozjeka, posestnika na Trebčah. Bil je ves čas v vojni, vrnil se je zdrav k svoji rodbini, nesrečna Španska bolezen pa mu je pretrgala nit življenja v lepi moški dobi 52 let. Rajni je bil veren katoličan, dober mož in skrben oče svojim otrokom. Tudi sosede, znanci in prijatelji so ga ljubili in čislali, kar je pričal številni njegov pogreb. Blag mu spomin! Zahljučiti rodbini izrekamo globoko sožalje!

Prireditve.

Slivnica pri Mariboru. Bralno in izobraž. društvo priredi v nedeljo, dne 11. t. m., popoldne po večernicah in dne 18. t. m. gledališko igro „Domen“ v Društvenem domu. Sodelujejo domači tamburaši. Vstopnice se bodo dobile že po rani sv. maši v predprodaji pri blagajniku v Društvenem domu. K obilni udeležbi vabi odbor.

Mala Nedelja. Veselica tamburaškega in pevskega društva se vrši ob vsakem vremenu na Belo nedeljo, dne 11. aprila, v tukajšnji šoli. Začetek tečno ob 3. uri popoldne in se isti spored ponavlja ob 5. uri popoldne.

Poniž v a. Tukajšnje kmetijsko bralno društvo priredi na Belo nedeljo, dne 11. t. m., ob 3. uri popoldne v stari šoli igro „Prepirljiva soseda“ ali: „Boljša kratka sprava kakor dolga pravda“ z tamburanjem in petjem. Na veselo svidenje!

Dobrna. Na Belo nedeljo se igra „Tri sestre“ in „Pred sodiščem.“ Opozorjamo sosede in domačine, da ne zamudijo tega velikonočnega nauka in zabave. Na svidenje v društenem gledališču!